

Αξιολόγηση και Συμπεράσματα

Σεμινάριο κατάρτισης νέων μεταφραστών Ποιότητα ορολογικών εργασιών στη μετάφραση

29 και 30 Μαΐου 2015

Συνδιοργάνωση:

Εθνικό Σύστημα Υποδομών
Ποιότητας/Ελληνικός Οργανισμός
Τυποποίησης (ΕΣΥΠ/ΕΛΟΤ)

Ελληνική Εταιρεία Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ)

*Γραφείο Αθηνών της Γενικής Διεύθυνσης
Μετάφρασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής*

Περιεχόμενα

Περιεχόμενα	2
1. Εισαγωγή	3
2. Πρόγραμμα Σεμιναρίου	4
3. Αξιολόγηση	5
4. Τελική συζήτηση και Συμπεράσματα	7
Παράρτημα Ι – Δελτίο αξιολόγησης	8
Παράρτημα ΙΙ - Αποδελτίωση των ερωτηματολογίων αξιολόγησης	9

1. Εισαγωγή

Στο πλαίσιο του προγράμματος [Translating Europe Forum](#) της Γενικής Διεύθυνσης Μετάφρασης και με αφορμή τη δημιουργία του [Ελληνικού Δικτύου Ορολογίας](#), η Αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα (Γραφείο Αθηνών της Γενικής Διεύθυνσης Μετάφρασης) σε συνεργασία με το Εθνικό Σύστημα Υποδομών Ποιότητας/Ελληνικό Οργανισμό Τυποποίησης (ΕΣΥΠ/ΕΛΟΤ) και την Ελληνική Εταιρεία Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ) οργάνωσε Σεμινάριο κατάρτισης νέων μεταφραστών με θέμα την «*Ποιότητα ορολογικών εργασιών στη μετάφραση*».

Το Σεμινάριο απευθυνόταν σε 40 νέους μεταφραστές (κάτω των 35 ετών) που ασχολούνταν τουλάχιστον τα 3 τελευταία χρόνια με τεχνικές μεταφράσεις και ενδιαφέρονταν για θέματα ορολογίας. Σκοπός του Σεμιναρίου ήταν η εξοικείωση με τις θεμελιώδεις αρχές και μεθόδους ορολογικών εργασιών με βάση τα ισχύοντα διεθνή και ελληνικά πρότυπα. Συγκεκριμένα, καλύφθηκαν οι θεμελιώδεις αρχές και μέθοδοι ορολογικών εργασιών που αφορούν κυρίως τη διαχείριση των εννοιακών πληροφοριών του μεταφραστέου κειμένου.

Το Σεμινάριο επικεντρώθηκε:

- στις ορολογικές εργασίες αναγνώρισης των εννοιών βάσει των διακριτικών χαρακτηριστικών ή/και χαρακτηριστικών οριοθέτησης κυρίως από παρατασσόμενες ή συγγενικές έννοιες,
- στις σχέσεις εννοιών και στους ορισμούς ή περιγραφή των εννοιών, και τέλος,
- στην επιλογή του προτιμώμενου όρου, από τις διαθέσιμες ή προτεινόμενες επιλογές όρων.

Στόχος του Σεμιναρίου ήταν οι εκπαιδευόμενοι να είναι σε θέση:

- να κατανοούν το υποκείμενο σύστημα εννοιών του μεταφραστέου κειμένου,
- να αναγνωρίζουν τις έννοιες και τις σχέσεις τους από τα διακριτικά τους χαρακτηριστικά, και,
- να αξιοποιούν αποτελεσματικότερα τις ορολογικές και εννοιακές πληροφορίες του κειμένου/συγκεκριμένου και τους διαθέσιμους ορολογικούς πόρους.

Το σεμινάριο περιελάμβανε επίσης την παρουσίαση εργαλείων κατασκευής ηλεκτρονικών γλωσσαρίων και πρακτικές ασκήσεις.

Το Σεμινάριο ανακοινώθηκε στις 6 Μαρτίου 2015 μέσω της ιστοσελίδας της Αντιπροσωπείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα και οι ενδιαφερόμενοι προσκλήθηκαν να εγγραφούν διαδικτυακά μέχρι τις 30 Απριλίου 2015 υποβάλλοντας και τα σχετικά δικαιολογητικά για την επιβεβαίωση της ηλικίας τους, της αποκλειστικής επαγγελματικής τους ενασχόλησης με τη μετάφραση και το ενδιαφέρον τους για την ορολογία.

Εντός της προθεσμίας συμπλήρωσαν διαδικτυακή αίτηση εγγραφής στο Σεμινάριο 36 άτομα. Οι ομιλητές πρότειναν την εγγραφή άλλων 4 ατόμων, είχαμε 40 δηλαδή εγγεγραμμένους. 3 δήλωσαν πριν την έναρξη του Σεμιναρίου ότι αδυνατούσαν να παρευρεθούν και 2 απουσίασαν χωρίς να ενημερώσουν. Μερικοί συμμετέχοντες δεν παρέστησαν σε όλες τις παρουσιάσεις. Την τελευταία ημέρα συμπληρώθηκαν 33 δελτία αξιολόγησης.

Οι παρουσιάσεις της Παρασκευής 29 Μαΐου 2015 έγιναν στην αίθουσα Σιώτης της Αντιπροσωπείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα (Βασιλίσσης Σοφίας 2, Αθήνα) και οι παρουσιάσεις του Σαββάτου 30 Μαΐου 2015 έγιναν στην αίθουσα εκδηλώσεων του Τεχνικού Επιμελητηρίου της Ελλάδος (Νίκης 4, Αθήνα).

Οι συμμετέχοντες έλαβαν ένα CD-ROM με το πρόγραμμα του Σεμιναρίου, ορισμένα πρότυπα αναφοράς που διατέθηκαν δωρεάν από το Εθνικό Σύστημα Υποδομών Ποιότητας/Ελληνικό Οργανισμό Τυποποίησης (ΕΣΥΠ/ΕΛΟΤ) και πλούσιο πληροφοριακό υλικό με χρήσιμους συνδέσμους που πρότειναν οι ομιλητές.

2. Πρόγραμμα Σεμιναρίου

Παρασκευή 29 Μαΐου 2015 (Βασιλίσσης Σοφίας 2, 106 74 Αθήνα)

08:30-09:00	Εγγραφές
09:00-09:15	Χαιρετισμοί έναρξης
09:15-09:45	Εισαγωγή – Ορολογικές ανάγκες και ορολογικές εργασίες στη μετάφραση και σκοπός του σεμιναρίου. Ιωάννης Χ. Σαριδάκης, ΕΣΥΠ/ΕΛΟΤ
09:45-10:30	Πραγματικότητα/αντικείμενα, εννοιοποίηση και έννοιες. Ουσιώδη και διακριτικά χαρακτηριστικά. Βάθος και πλάτος εννοιών. Σχέσεις εννοιών. Ιεραρχικές (ειδογονικές και μεριστικές) και συσχετικές σχέσεις. Κώστας Βαλεοντής, ΕΛΕΤΟ
10:30-11:15	Συστήματα εννοιών και εννοιολογικά διαγράμματα. Ορισμοί εννοιών. Είδη ορισμών και ελαττωματικοί ορισμοί. Κώστας Βαλεοντής, ΕΛΕΤΟ
11:15-11:45	Διάλειμμα (καφές)
11:45-13:00	Κατασήμευση και οροδοσία. Είδη κατασήμευσεων. Μονοσημία, Πολυσημία, Ομνυμία και συνωνυμία. Νεολογισμοί. Διαβάθμιση αποδεκτότητας όρων. Προτιμώμενος, αποδεκτός, αδόκιμος όρος. Κώστας Βαλεοντής, ΕΛΕΤΟ
13:00-14:00	Ορογραφία, ορολογικά προϊόντα και δεδομένα. Βάσεις ορολογικών δεδομένων, εργαλεία και άλλοι πόροι. Αναζήτηση και επιλογή κατάλληλου όρου. Ειδική ορολογία και ειδικό πεδίο. Αξιολόγηση ορολογικών πόρων. Κατερίνα Τοράκη, Τεχνική Υπεύθυνος ΕΛΟΤ/ΤΕ 21 «Ορολογία - Γλωσσικοί πόροι»
14:00-15:00	Γεύμα
15:00-16:30	Εφαρμογή των αρχών και μεθόδων ορολογικών εργασιών στις νομικές επιστήμες. Νομική ορολογία και μετάφραση. Παναγιώτης Κριμπάς, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
16:30-16:45	Διάλειμμα (καφές)
16:45-17:30	Αντιστοίχιση εννοιών και όρων. Εναρμόνιση ανά κείμενο, γνωστικό πεδίο ή πλαίσιο εφαρμογής και διαπεδική εναρμόνιση. Μείζονες αστοχίες. Ιωάννης Χ. Σαριδάκης, ΕΣΥΠ/ΕΛΟΤ

Σάββατο 30 Μαΐου 2015 (Νίκης 4, 1^{ος} όροφος, 105 63 Αθήνα)

09:00-10:00	Όργανα τυποποίησης και ορολογίας, ISO TC 37, ΕΛΟΤ 21, και Ελληνική Εταιρία Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ). Βασικά πρότυπα ορολογίας. Κατερίνα Τοράκη, Τεχνική Υπεύθυνος ΕΛΟΤ/ΤΕ 21 «Ορολογία - Γλωσσικοί πόροι»
10:00-10:30	Οι βασικοί μηχανισμοί σχηματισμού όρων στην ελληνική γλώσσα. Ο σύμπλοκος όρος στο ορολόγιο ενός θεματικού πεδίου, Κώστας Βαλεοντής, ΕΛΕΤΟ
10:30-11:00	Τυποποιητικές ρηματικές εκφράσεις. Εναρμόνιση όρων, κανονιστικών εκφράσεων και διατυπώσεων στην ενσωμάτωση του ευρωπαϊκού δικαίου και προτύπων, Ιωάννης Χ. Σαριδάκης, ΕΣΥΠ/ΕΛΟΤ
11:00-11:30	Διάλειμμα (καφές)
11:30-12:30	Φτιάχνοντας ένα ηλεκτρονικό γλωσσάριο – εργαλεία και δυνατότητες ενσωμάτωσης στη μεταφραστική ροή εργασίας, Σπύρος Δόικας, translatum.gr
12:30-13:30	Συμπεράσματα, αξιολόγηση, συζήτηση

3. Αξιολόγηση

Στο τέλος του Σεμιναρίου οι συμμετέχοντες συμπλήρωσαν Δελτίο αξιολόγησης (βλ. Παράρτημα Ι). Η ανάλυση των απαντήσεων περιλαμβάνεται στο Παράρτημα ΙΙ.

1. Περιεχόμενο

Στην ερώτηση «Το Σεμινάριο αφορούσε την εργασία μου;», η πλειοψηφία (18) βαθμολόγησε κάτω του μέσου όρου (72 με άριστα το 100). Ωστόσο, στην ερώτηση «Ο χρόνος που ξόδεψα άξιζε τον κόπο;» η συντριπτική πλειοψηφία (29) απάντησε ΝΑΙ.

2. Μεθοδολογία

Στην ερώτηση σχετικά με τον σωστό ρυθμό του Σεμιναρίου η πλειοψηφία (23) βαθμολόγησε άνω του μέσου όρου (77). Επίσης, στην ερώτηση σχετικά με την σωστή διάρκεια του Σεμιναρίου η πλειοψηφία (21) βαθμολόγησε άνω του μέσου όρου (77).

Στην ερώτηση «Υπήρχαν αρκετά παραδείγματα / ασκήσεις;» η πλειοψηφία βαθμολόγησε άνω του (μάλλον χαμηλού) μέσου όρου (19).

3. Εκπαιδευτές

Η πλειοψηφία (19) βαθμολόγησε τις επικοινωνιακές ικανότητες των εκπαιδευτών άνω του (μάλλον χαμηλού) μέσου όρου (68). Ωστόσο, το κριτήριο σχετικά με το ενδιαφέρον των εκπαιδευτών για τις ανάγκες των εκπαιδευόμενων η βαθμολογία κατανεμήθηκε ισότιμα άνω (16) και κάτω (16) του μέσου όρου (71). Η πλειοψηφία (19) βαθμολόγησε τις καλές γνώσεις των εκπαιδευτών άνω του (υψηλού) μέσου όρου (94). Επίσης, η πλειοψηφία (23) βαθμολόγησε την προετοιμασία των εκπαιδευτών άνω του μέσου όρου (88).

4. Εκπαιδευτικό υλικό

Η πλειοψηφία (24) βαθμολόγησε την επάρκεια του υλικού (σύνδεσμοι, έγγραφα, κλπ.) άνω του μέσου όρου (89). Επίσης η ίδια πλειοψηφία (24) βαθμολόγησε άνω του μέσου όρου (85) την χρησιμότητα και ευκολία χρήσης υλικού.

5. Οργάνωση και εφοδιαστική

Η πλειοψηφία (19) βαθμολόγησε την καταλληλότητα του εξοπλισμού άνω του (υψηλού) μέσου όρου (94). Επίσης, η πλειοψηφία (18) βαθμολόγησε την καταλληλότητα του περιβάλλοντος άνω του (υψηλού) μέσου όρου (92). Τέλος, η πλειοψηφία (20) έκρινε ότι η οργάνωση ήταν ικανοποιητική βαθμολογώντας το σχετικό κριτήριο άνω του (υψηλού) μέσου όρου (95).

6. Γενικά σχόλια

Η (ισχνή) πλειοψηφία αξιολόγησε συνολικά το Σεμινάριο με βαθμολογία άνω του μέσου όρου (75). Επίσης η (ισχνή) πλειοψηφία (16) βαθμολόγησε άνω του (μάλλον χαμηλού) μέσου όρου (61) την χρησιμότητα του Σεμιναρίου όσον αφορά τις καθημερινές ανάγκες.

α) Καλύτερο χαρακτηριστικό του Σεμιναρίου

Οι συμμετέχοντες έκριναν τα εξής χαρακτηριστικά του Σεμιναρίου ως τα καλύτερα:

- i. Την παρουσίαση του κ. Κριμπά για τη νομική ορολογία.
- ii. Την παρουσίαση του κ. Δόικα με τις πρακτικές συμβουλές δημιουργίας γλωσσarίων.
- iii. Την αρτιότητα των πληροφοριών, καθώς και την κατάρτιση και την προετοιμασία των ομιλητών, αλλά και την αμεσότητα των απαντήσεων και την θετική αντιμετώπιση των παρεμβάσεων σε πραγματικό χρόνο.
- iv. Ολόκληρη την πρωτοβουλία οργάνωσης του Σεμιναρίου καθώς και την πρωτοτυπία του αλλά και την οργάνωσή του και την ευκολία χρήσης του υλικού που διανεμήθηκε.

Αναφέρθηκε ότι το Σεμινάριο άνοιξε νέους ορίζοντες και νέα πεδία για έρευνα & ενσωμάτωση στη δουλειά του μεταφραστή.

- v. Εκτιμήθηκαν επίσης τα πρακτικά παραδείγματα, οι συζητήσεις για πρακτικά θέματα και η καλή ροή του προγράμματος.

β) Χειρότερο χαρακτηριστικό του Σεμιναρίου

Οι συμμετέχοντες έκριναν τα εξής χαρακτηριστικά του Σεμιναρίου ως προβληματικά:

- i. Τις εκτενείς και κουραστικές παρουσιάσεις, την ανάγνωση από τις διαφάνειες (χωρίς ουσιαστική παρουσίαση) και γενικά την έλλειψη ικανοτήτων παρουσίασης από τους περισσότερους ομιλητές.
- ii. Τον θεωρητικό χαρακτήρα του Σεμιναρίου σε συνδυασμό με την έλλειψη πρακτικού μέρους, την απουσία διαδραστικότητας και την υπερβολική ενασχόληση με τα πρότυπα αν και δεν σχετίζονται άμεσα με τη δουλειά του μεταφραστή.
- iii. Το γρήγορο ρυθμό του Σεμιναρίου σε συνδυασμό με την έλλειψη χρόνου, την σειρά και την άνιση κατανομή των παρουσιάσεων.
- iv. Την ασάφεια στη διάκριση μεταξύ λεξικογραφίας και ορογραφίας.

γ) Προτάσεις για βελτίωση / παρατηρήσεις

Οι προτάσεις που διατύπωσαν γραπτώς οι συμμετέχοντες περιλαμβάνουν τα εξής:

- i. Να προβλεφθούν πρακτικές ασκήσεις σε ομάδες και περισσότερα πρακτικά παραδείγματα με ταυτόχρονη βελτίωση των παρουσιάσεων (διαδραστικότητα, πιο περιεκτικές με λιγότερες λεπτομέρειες). Επίσης εναλλαγή θεωρητικών παρουσιάσεων και πρακτικών εφαρμογών.
- ii. Να ληφθούν περισσότερο υπόψη οι καθημερινές ανάγκες του επαγγελματία μεταφραστή και να υπάρξει εστίαση σε συγκεκριμένα θεματικά πεδία.
- iii. Βελτίωση της μεταδοτικότητας των ομιλητών αλλά και πρόβλεψη για περισσότερους ομιλητές.
- iv. Να προβλεφθεί επανάληψη του Σεμιναρίου σε περισσότερο χρόνο, με διεύρυνση/κατάργηση ηλικιακού ορίου και αύξηση των συμμετοχών. Πρόβλεψη της διάθεσης του υλικού πριν το Σεμινάριο.

4. Τελική συζήτηση και Συμπεράσματα

Κατά την τελική συζήτηση κατατέθηκαν οι ακόλουθες προτάσεις:

1. Το Σεμινάριο θα μπορούσε να οργανωθεί υπό τη μορφή εργαστηρίου με ομάδες εργασίας.
2. Προτάθηκαν ασκήσεις με εξόρυξη ορολογίας και δημιουργία γλωσσαρίου.
3. Το Σεμινάριο πρέπει να διαρκεί περισσότερο γιατί σε λίγο χρόνο δόθηκαν πολλές πληροφορίες χωρίς αρκετά παραδείγματα.
4. Οι ομιλητές πρέπει να έχουν παρακολουθήσει σεμινάρια για αποτελεσματικές παρουσιάσεις.
5. Προτείνεται να κοινοποιηθεί σε όλους (και την ΕΛΕΤΟ) ο κατάλογος των συμμετεχόντων με τις διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και τον τομέα εξειδίκευσης.
6. Τα πανεπιστήμια που προσφέρουν βασικές μεταφραστικές σπουδές θα πρέπει να συμπεριλάβουν ανεξάρτητο γενικό μάθημα ορολογίας αντί των εξειδικευμένων μαθημάτων για ορολογία σε συγκεκριμένους τομείς.
7. Εκφράστηκε η επιθυμία να οργανωθούν και επιπλέον μαθήματα για νέους μεταφραστές (π.χ. πρακτικά στοιχεία marketing), αλλά τονίστηκε ότι αυτό αποτελεί πεδίο ανάπτυξης πρωτοβουλιών από τις επαγγελματικές ενώσεις μεταφραστών και τις σχολές μετάφρασης.
8. Γενικά, προτάθηκε ο ανασχεδιασμός της φιλοσοφίας και του τρόπου υλοποίησης του Σεμιναρίου (πλην ορισμένων παρουσιάσεων).

Συμπεράσματα

1. Το Σεμινάριο αποδείχτηκε εξαιρετικά χρήσιμο για τους οργανωτές και τους συμμετέχοντες αφού επέτρεψε να διαπιστωθούν τα ισχυρά και τα αδύνατα σημεία της προσέγγισης.
2. Πριν επαναληφθεί, το Σεμινάριο θα πρέπει να επανασχεδιαστεί (ενδεχομένως υπό τη μορφή εργαστηρίου) με παράλληλη διασφάλιση της βελτιωμένης απόδοσης των ομιλητών, της προσθήκης περισσότερων παραδειγμάτων και ασκήσεων, καθώς και την ανάλυση περισσότερων θεματικών πεδίων.
3. Τα Πανεπιστήμια που προσφέρουν βασικές σπουδές μετάφρασης θα πρέπει να εξετάσουν σοβαρά την ένταξη στο πρόγραμμα και ενός πλήρους γενικού μαθήματος ορολογίας λαμβάνοντας υπόψη τα πορίσματα του παρόντος Σεμιναρίου.

Παράρτημα Ι – Δελτίο αξιολόγησης

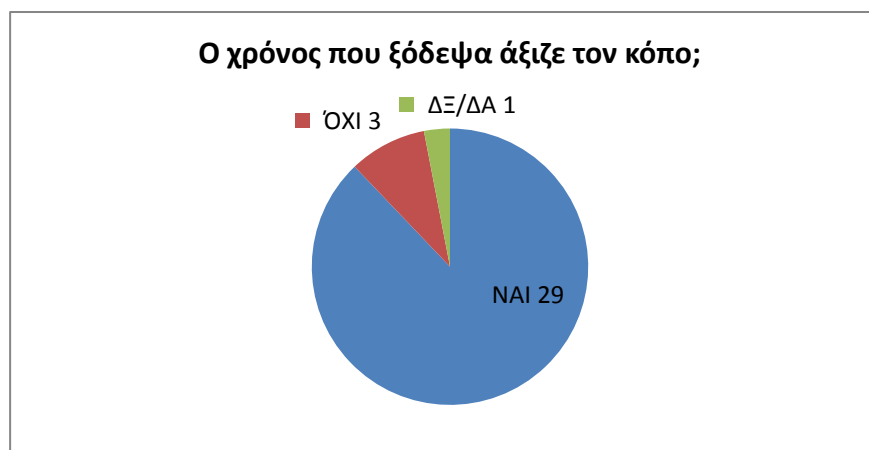
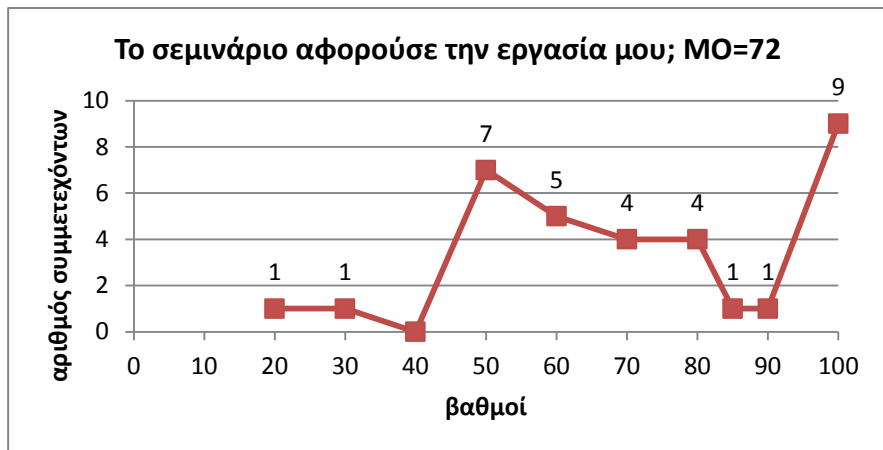
**Αξιολόγηση του Σεμιναρίου κατάρτισης νέων μεταφραστών
 «Ποιότητα ορολογικών εργασιών στη μετάφραση»
 29-30 Μαΐου 2015**

Περιεχόμενο		Εκπαιδευτές	
Το Σεμινάριο αφορούσε την εργασία μου 0%=Καθόλου 100%=Πλήρως	%	Επικοινωνιακές ικανότητες 0%=Καθόλου 100%=Άριστα	%
Ο χρόνος που ξόδεψα άξιζε τον κόπο Ναι / Όχι		Ενδιαφέρον για τις ανάγκες σας 0%=Καθόλου 100%=Πλήρως	%
		Καλή γνώση του αντικειμένου 0%=Καθόλου 100%=Πλήρως	%
Μεθοδολογία		Καλή προετοιμασία 0%=Καθόλου 100%=Πλήρως	%
Σωστός ρυθμός ; 0%=Καθόλου 100%=Πλήρως	%	Εκπαιδευτικό υλικό	
Σωστή διάρκεια ; 0%=Καθόλου 100%=Πλήρως	%	Επάρκεια υλικού (σύνδεσμοι, έγγραφα, κλπ.) 0%=Καθόλου 100%=Πλήρως	%
Υπήρχαν αρκετά παραδείγματα / ασκήσεις 0%=Καθόλου 100%=Πλήρως	%	Χρησιμότητα και ευκολία χρήσης υλικού 0%=Καθόλου 100%=Άριστα	%
Οργάνωση και Εφοδιαστική			
Καταλληλότητα εξοπλισμού		0%=Καθόλου 100%=Πλήρως	%
Καταλληλότητα περιβάλλοντος		0%=Καθόλου 100%=Πλήρως	%
Ίκανοποιητική οργάνωση		0%=Καθόλου 100%=Πλήρως	%
Γενικά σχόλια			
Συνολική αξιολόγηση του Σεμιναρίου ¹		0%=Απορριπτό 100%=Άριστο	%
Χρησιμότητα όσον αφορά τις καθημερινές σας ανάγκες ¹		0%=Καθόλου 100%=Πλήρως	%
Το καλύτερο χαρακτηριστικό του Σεμιναρίου			
Το χειρότερο χαρακτηριστικό του Σεμιναρίου			
Τρεις (το πολύ) προτάσεις για την βελτίωση του Σεμιναρίου / παρατηρήσεις:			

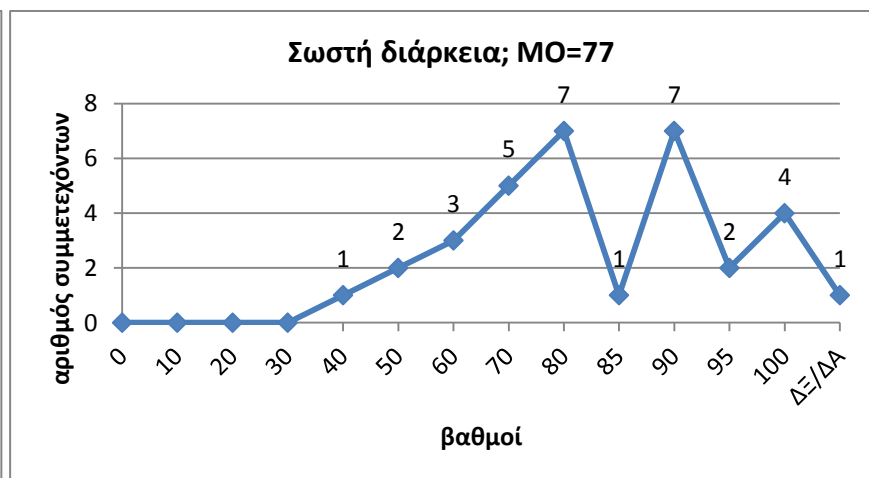
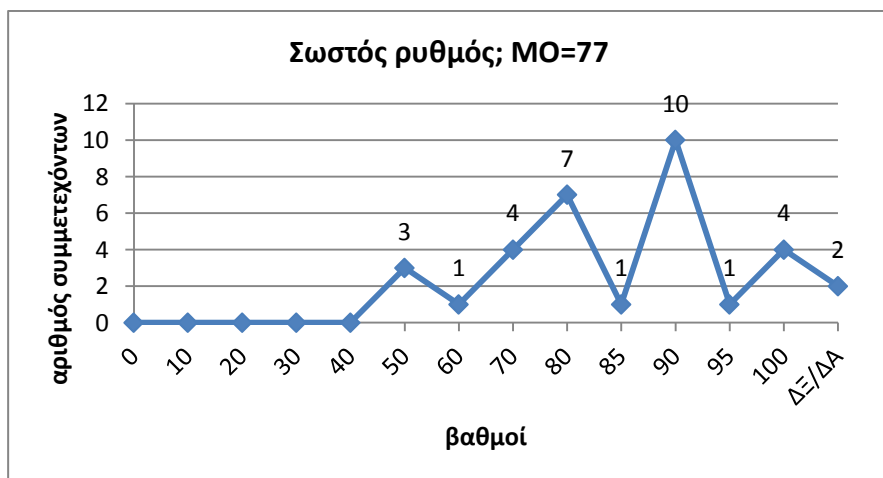
¹ Υποχρεωτικό πεδίο!

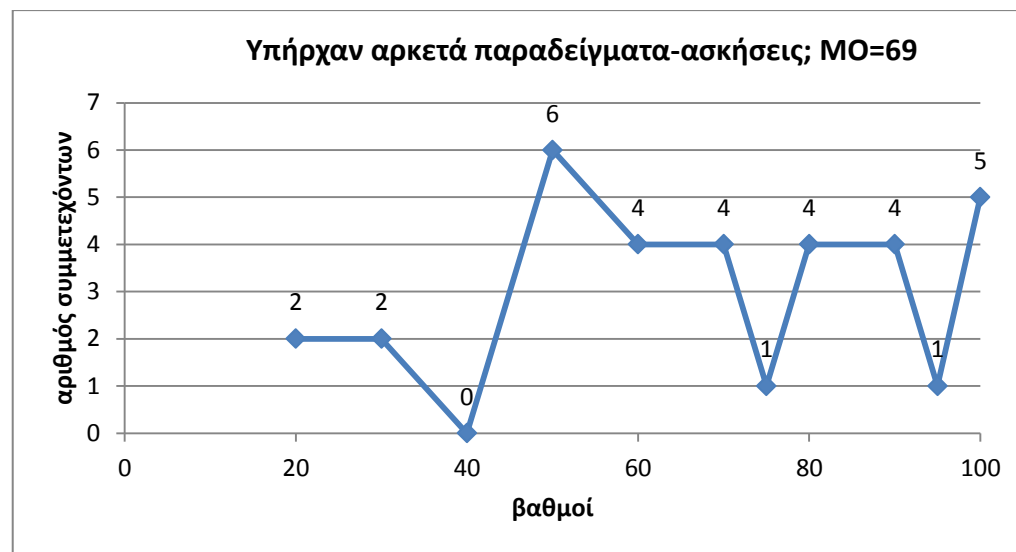
Παράρτημα II - Αποδελτίωση των ερωτηματολογίων αξιολόγησης

1. Περιεχόμενο

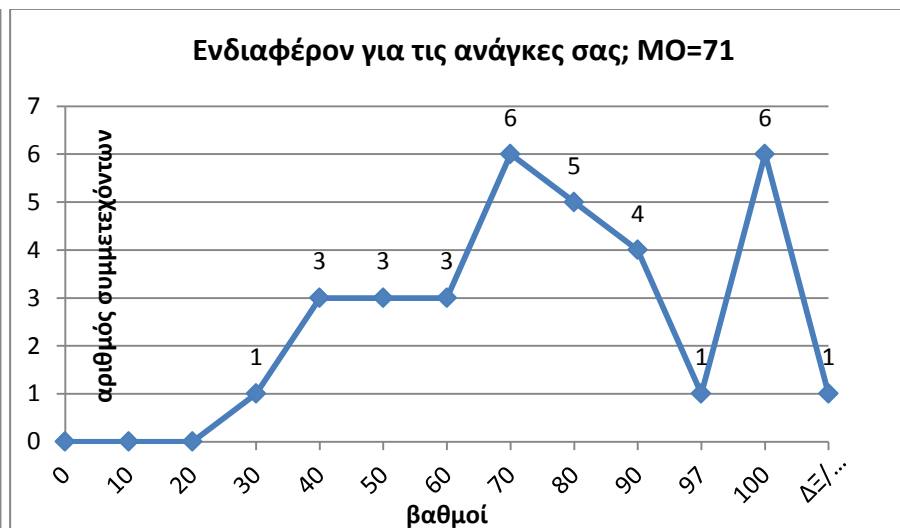

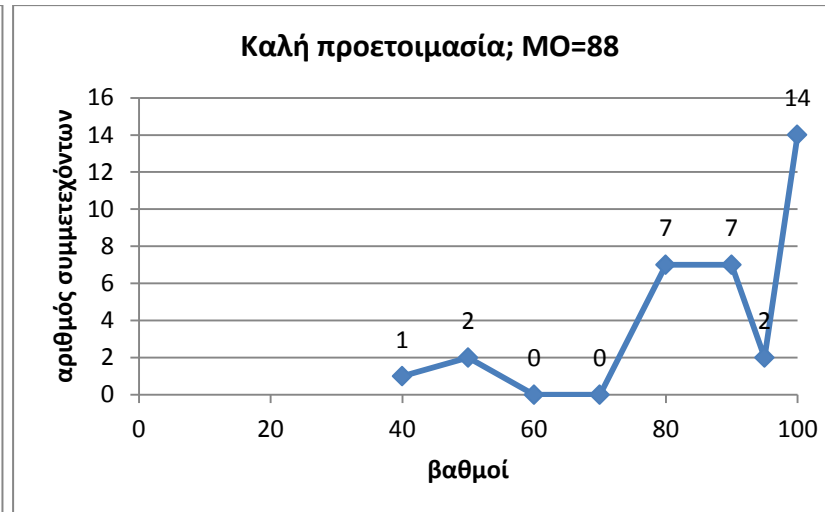
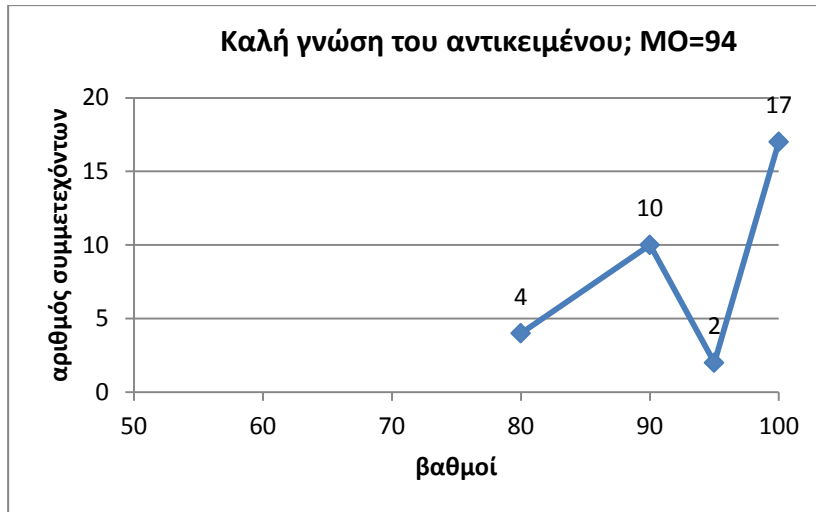
2. Μεθοδολογία

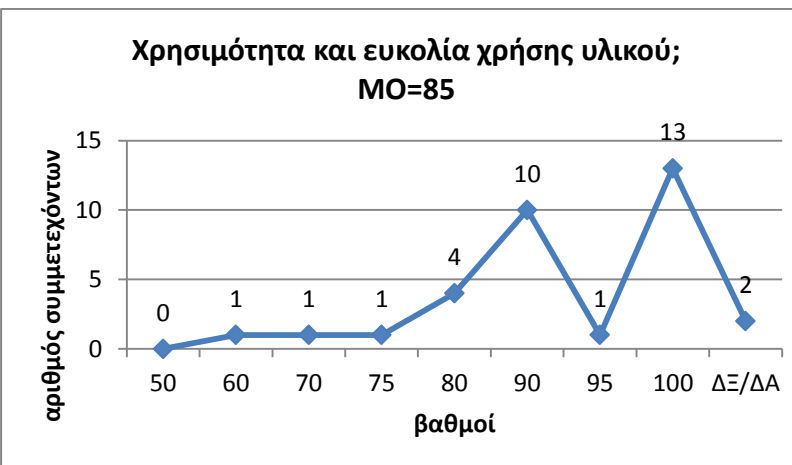
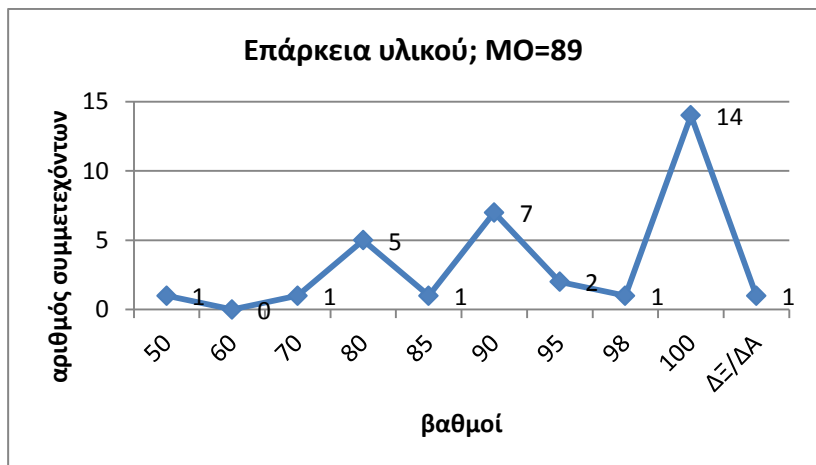

3. Εκπαιδευτές

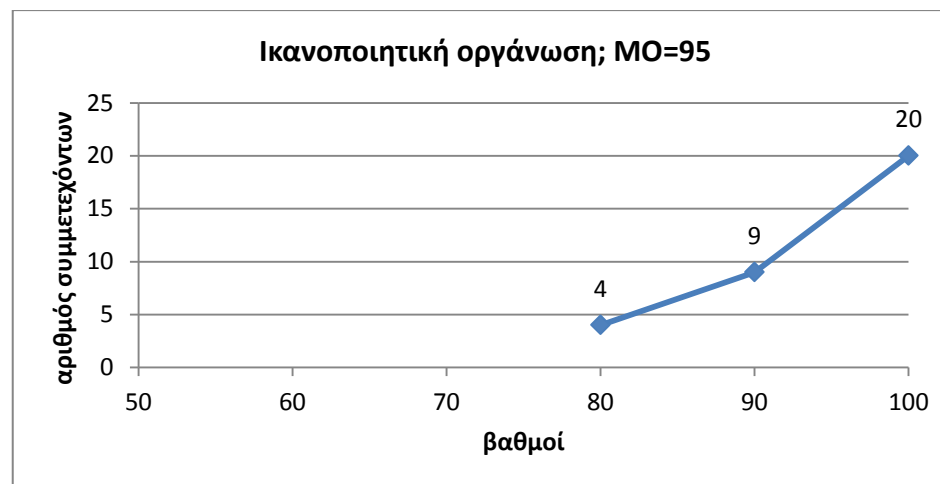
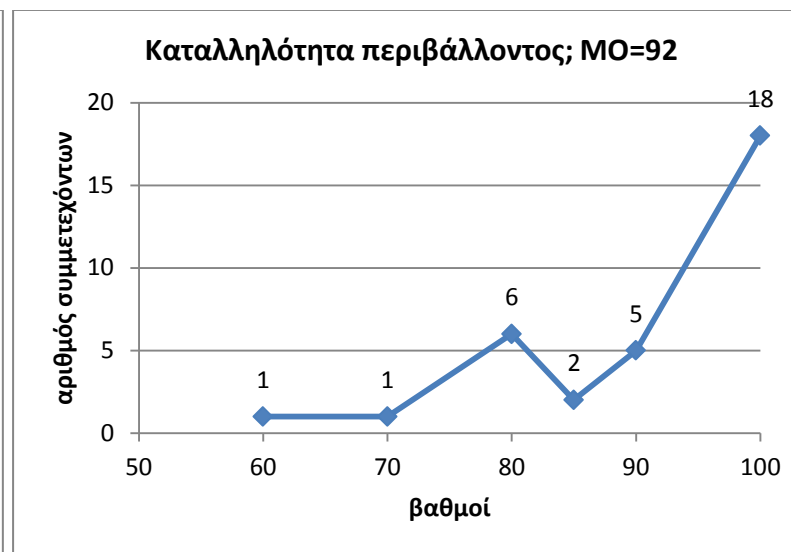
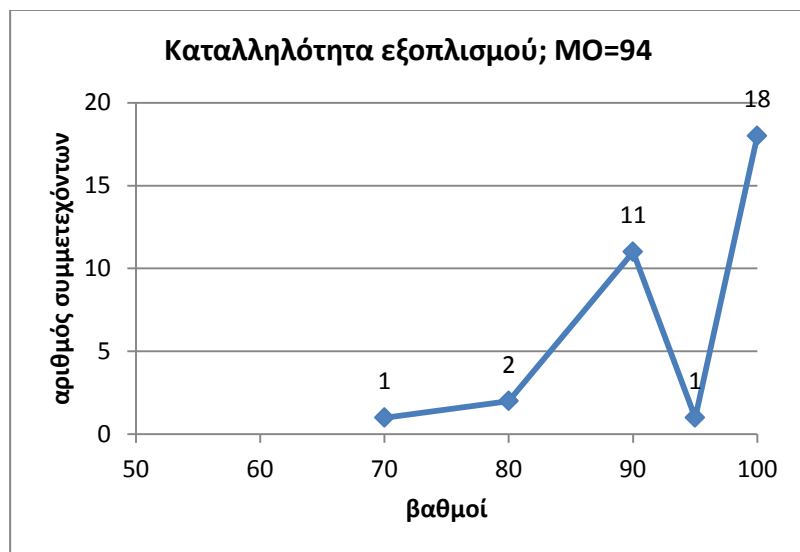

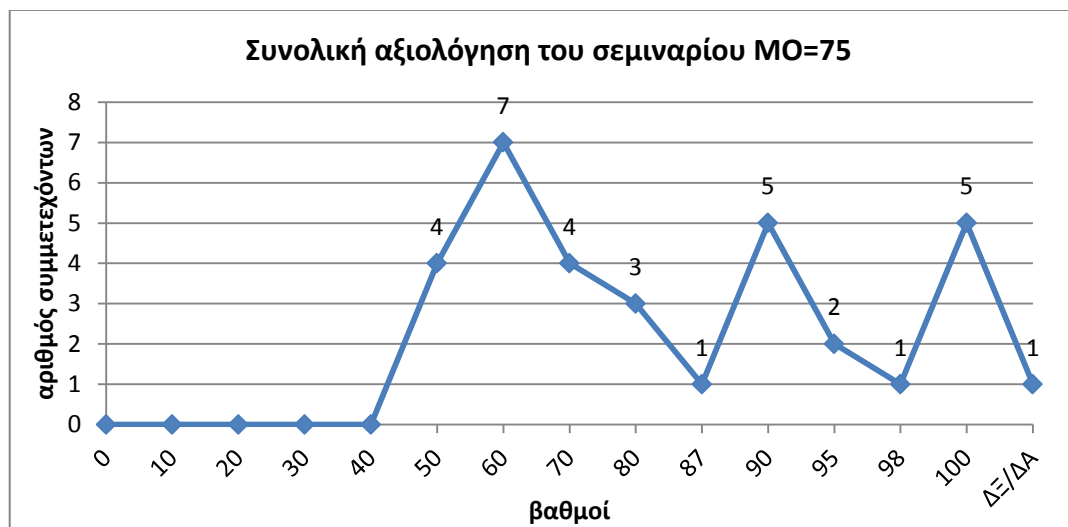
4. Εκπαιδευτικό υλικό

5. Οργάνωση και εφοδιαστική

6. Γενικά σχόλια

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2015
Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με αναφορά της πηγής.